

Lag

om könsfastställelse

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Villkor för fastställande av kön

Det ska fastställas att en person har en annan könstillhörighet än den som antecknats för personen i befolkningsdatasystemet enligt lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009), om personen

- 1) lämnar en redogörelse för sin varaktiga upplevelse av att tillhöra det kön som ska fastställas,
- 2) har uppnått myndighetsåldern, och
- 3) är finsk medborgare eller är bosatt i Finland.

2 §

Ansökan och behandlingen av den

Ansökan om fastställande av kön ska göras skriftligen hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

När ansökan har blivit anhängig ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utan dröjsmål informera sökanden om behandlingen av ansökan och om rättsverkningarna av fastställandet av kön. Sökanden ska efter att ha fått denna information skriftligen bekräfta sin ansökan, dock tidigast 30 dagar efter det att ansökan blev anhängig. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan fastställa sökandens kön när sökanden har bekräftat sin ansökan. Om sökanden inte har bekräftat ansökan inom sex månader från det att den blev anhängig, förfaller ansökan.

När Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har fastställt sökandens kön ska myndigheten omedelbart anteckna fastställelsen i befolkningsdatasystemet.

När könet för en person som är gift eller lever i ett registrerat partnerskap fastställs, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata sända ett meddelande om fastställandet till personens make eller den andra parten i det registrerade partnerskapet.

En ny ansökan om fastställande av kön får göras tidigast då ett år har förflutit från det föregående fastställandet av kön. Av särskilt vägande skäl kan en ny ansökan om fastställande av kön dock göras före utgången av tidsfristen på ett år.

På Åland sköter Statens ämbetsverk på Åland de uppgifter som enligt denna lag ska skötas av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

3 §

Rättsverkningar av fastställande av kön

Det kön som fastställts enligt denna lag ska betraktas som personens kön vid tillämpningen av annan lagstiftning, om inte något annat föreskrivs.

Bestämmelser som gäller kvinnor som är gravida, ammar eller har fött barn tillämpas på personer som är gravida, ammar eller har fött barn oberoende av om personens kön har fastställts.

Trots det som föreskrivs i 1 mom. anses vid tillämpningen av lagen om assisterad befruktning (1237/2006) och lagen om rättsgenetisk faderskapsundersökning (378/2005) en persons kön vara det kön som fastställts vid personens födelse.

Sådan screening som avses i 14 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den lagen och som ordnas på grundval av personens kön, kan oberoende av könsfastställelse ordnas på grundval av vad som är medicinskt motiverat. Närmare bestämmelser om ordnandet av sådana screeningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Rättsverkningar av fastställande av kön för föräldraskap

Faderskapet för en äkta man enligt 3 § i föräldraskapslagen (775/2022) konstateras på grundval av det kön som vid tidpunkten för barnets födelse var antecknat i befolkningsdatasystemet.

Bestämmelserna i 2 § i föräldraskapslagen tillämpas på konstaterande av moderskap och i 4 § 2 mom. i den lagen tillämpas på fastställande av faderskap, oberoende av fastställande av kön.

Sådant föräldraskap enligt 4 § 3 mom. och 5 § 1 mom. i föräldraskapslagen som baserar sig på ett samtycke till assisterad befruktning fastställs som faderskap eller moderskap i enlighet med det kön som var antecknat i befolkningsdatasystemet när samtycket gavs. Ett i 4 § 3 mom. i den lagen avsett föräldraskap som baserar sig på samtycke till fastställande av faderskap fastställs dock alltid som faderskap.

5 §

Ändring av benämningen på föräldraskap

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan på ansökan ändra benämningen på en persons föräldraskap så att den motsvarar personens fastställda kön. Personen kan ansöka om ändring av benämningen på föräldraskapet samtidigt som personen ansöker om fastställande av sitt kön, eller efter att könet har fastställts.

När benämningen på föräldraskapet ändras, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata sända ett meddelande om detta till vårdnadshavarna för sökandens minderåriga barn.

6 §

Erkännande av utländska beslut

Om det för en person genom ett beslut som fattats i en främmande stat och som gäller i den staten har fastställts en annan könstillhörighet än den som har antecknats för personen i befolkningsdatasystemet i Finland, erkänns beslutet i Finland utan särskild fastställelse, om personen när beslutet fattades var medborgare i eller var bosatt i den stat där beslutet fattades.

Som ett i 1 mom. avsett beslut betraktas ett beslut av en domstol eller någon annan myndighet eller någon annan åtgärd eller registrering av en myndighet, om personens kön till följd av åtgärden anses vara fastställt i den stat där beslutet fattades, åtgärden vidtogs eller registreringen gjordes.

7 §

Ändringsökande

Omprövning får begäras av beslut som avses i denna lag. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om ändringsökande i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 3 april 2023.

Genom denna lag upphävs lagen om fastställande av transsexuella personers könstillhörighet (563/2002).

Bestämmelserna i 5 § tillämpas först från och med den 1 mars 2024.

Helsingfors den 3 mars 2023

Republikens President

Sauli Niinistö

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru